

РЕШЕНИЕ

№ 939

гр. София, 22.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 114 СЪСТАВ, в публично заседание на пети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЕМИЛИЯ АТ. КОЛЕВА

при участието на секретаря СИЛВИЯ М. МИЛАНОВА
като разглежда докладваното от ЕМИЛИЯ АТ. КОЛЕВА Административно наказателно дело № 20231110214375 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, вр. чл. 72, ал.4 от Закона за МВР /ЗМВР/.

Образувано е по жалба на Я. И. Й. ЕГН ***** срещу Заповед за задържане рег. № 32863з-52/09.10.2023г., издадена от В. Б. А. – инспектор в ГД „НП”.

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на заповедта за задържане поради липса на правно основание. В тази връзка се обръща внимание, че жалбоподателят след задържането си е бил разпитан в качеството на свидетел, като не му е предявявано обвинение. В заповедта за задържане не били посочени никакви конкретни данни за извършено от жалбоподателя престъпление, т.е. липсвали мотиви, единствено била посочена правна квалификация на престъпление по чл. 233 НК. Моли се атакуваната заповед да бъде отменена.

В съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателя поддържа жалбата на основанията, изложени в нея.

Ответникът по делото чрез процесуалния си представител оспорва жалбата, като счита същата за законосъобразна. Моли същата да бъде потвърдена.

С. редовно призована, не изпраща представител.

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е срещу акт, подлежащ на съдебен контрол, от лице с активна процесуална легитимация – адресат на оспорвания административен акт и в срок.

Софийски районен съд, като обсъди релевираните с жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

На 09.10.2023г. прокурор при ОП – Пловдив издал Постановление за възлагане на отделни действия за разкриване на престъпление, във връзка с образувано ДП № 270/2023г. по описа на ОСО при ОП – Пловдив. В Постановлението на ОП – Пловдив било посочено,

че се води за извършено престъпление по чл. 321, ал. 1 НК, във връзка с наличието на достатъчно данни за извършени престъпления от общ характер, съдържащи се в справка до ОП – Пловдив от Председателя на ДАНС от 03.10.2023г. С постановлението било възложено на Директора на ГД „НП” и определени от него служители да извършат установяването на конкретно посочени лица, между които и Я. И. Й. ЕГН *****, задържането им за срок до 24 часа по ЗМВР във връзка с придобити данни за съпричастност към разследваното престъпление по чл. 321, ал. 1 НК. Било разпоредено след задържане на лицата, същите да бъдат конвоирани от мястото на задържането до ТДНС Пловдив. При необходимост да бъдат използвани служители от сектор „Специални тактически дейности” при ГДНП.

Съгласно писмо от ОП – Пловдив № 7769/2023г. от 20.12.2023г. - придобитите данни относно лицето Я. И. Й. за съпричастност към разследването на ДП № 270/2023г. се съдържат в справка от 03.10.2023г. по описа на ДАНС, която съдържа квалифицирана информация – държавна тайна, касае множество лица и факти, маркирана е с поставен гриф за сигурност, в който е записано ниво на квалификация „Поверително”.

На 09.10.2023г. жалб. Я. И. Й. бил задържан въз основа на Заповед за задържане на лице рег. № 32863з-52/09.10.2023г., издадена от В. Б. А. – инспектор в ГД „НП”. Били му разяснени правата, които има като задържан /същите са изписани в заповедта/. В заповедта бил отразен час на задържане 09.00ч. и час на освобождаване 17.05ч. на същия ден. В заповедта за задържане било посочено, че лицето се задържа на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР и данни за извършено престъпление по чл. 233 НК във връзка с образувано ДП № 270/2023г. по описа на ОСО при ОП – Пловдив. Била му връчен препис от заповедта.

Бил извършен личен обиск на лицето, което действие било удостоверено в Протокол за личен обиск от 09.10.2023г.

Я. Й. подписал декларация, в която посочил, че желае адвокатска защита, като отразил, че се е свързал с адв. М..

В декларацията също така отразил, че няма здравословни проблеми; че не желае медицински преглед; че желае член на семейството му или друго лице да бъде уведомено за неговото задържане. Декларирал, че е уведомен на правото му на свиждания, колети и храна, че няма нужда от специална хранителна диета, както и че устно са му били разяснени правата по чл. 72, чл. 73 ЗМВР.

На 09.10.2023г. било издадено медицинско направление, в който било отразено, че задържаният не желае медицински преглед, както и че в момента няма видими данни за остро начеващо заболяване.

Видно от Заповед за конвоиране № 3286з-3619 от 09.10.2023г., задържаният бил конвоиран от ГД „НП” до ТДНС – Пловдив.

Съгласно справка от ОП – Пловдив от дата 31.10.2023г. - по ДП № 270/2023г. в качеството на обвиняеми са привлечени пет лица, като им е вменено извършване на престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1, вр. ал. 1, вр. чл. 233, ал. 1, вр. чл. 20 НК, вр. чл. 18, ал. 1 НК. Я. И. Й. е бил задържан за 24 часа на 09.10.2023г. с оглед установяване съпричастността му към престъпната дейност, като на същата дата му е било извършено претърсване. Същият е разпитан като свидетел по делото на 11.10.2023г. в гр. Пловдив.

Горните факти съдът възприе на база приобщените по делото писмени доказателства, а именно: Постановление за възлагане на отделни действия за разкриване на престъпление от 09.10.2023г. на ОП-Пловдив; заповед за задържане рег. № 32863з-52 от 09.10.2023г.; Протокол за личен обиск от 09.10.2023г.; декларация на задържано лице; медицинско направление; Заповед за конвоиране; справка от ОП – Пловдив № 7769/2023г. от 31.10.2023г. и писмо от ОП – Пловдив № 7769/2023г. от 20.12.2023г.

Този състав не намери основание да дискредитира посочените писмени доказателства,

като счита, че същите допринасят за изясняване на обстоятелствата, при които е бил задържан жалбоподателя.

При горните факти, съдът направи следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материално-правните разпоредби по издаването му, както и дали е съобразен с целта на закона.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган - полицейски орган, на когото изрично по силата на чл. 72 ЗМВР е предоставено правото да издава заповеди за задържане на лице при наличие на визираните в нормата на чл. 72 ЗМВР предпоставки.

Заповедите за задържане на лице се издават от полицейски органи, а такива според разпоредбата на чл. 57, ал. 1 ЗМВР са органите на Главна дирекция "Национална полиция", Главна дирекция "Борба с организираната престъпност", Главна дирекция "Жандармерия, специални операции и борба с тероризма", Главна дирекция "Гранична полиция", областните дирекции, дирекция "Миграция", дирекция "Вътрешна сигурност", дирекция "Международно оперативно сътрудничество" и звената "Общинска полиция", които пряко осъществяват някои от дейностите по чл. 6, ал. 1, т. 1 – 3, 7 и 8 /при съобразяване с обстоятелството, че СДВР има статут на Областна дирекция на МВР/.

Видно от писмото на ГДНП и приобщените по делото Заповед № 32863-4617 от 16.12.2020г. и акт за встъпване в длъжност от 18.12.2020г., ответникът по жалбата – В. Б. А., подписал заповедта за задържане, изпълнява длъжността разузнавач I-ва Степен в сектор „Противодействия на престъпленията, свързани с данъчната и осигурителна система” на отдел „Икономическа полиция” при ГДНП. С оглед на това, В. А. е между лицата, които по силата на горната разпоредба имат качеството на полицейски орган.

Съдът обаче счита, че атакуваната заповед е издадена в нарушение на целта на закона, като в нея не са посочени и фактическите основания за задържането на жалбоподателя.

Заповедта е издадена на правно основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР. Посочената норма регламентира мерки за административна принуда с цел обезпечаване на дейността на полицейските органи по чл. 6, ал. 1 ЗМВР оперативно-издирвателна, охранителна, разследване на престъпления и превантивна. Задържането на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР за срок не по-дълъг от 24 часа представлява принудителна административна мярка (ПАМ), която има за цел да предотврати възможността лицето да извърши престъпление или да се укрие след осъществяването на такова. Съгласно константната съдебна практика на ВАС, за прилагане на нормата на чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР е достатъчно наличието на данни за извършено престъпление и данни то да е извършено от задържаното лице, без да е необходимо да се уточнява характерът на престъплението.

В този смисъл, понятието "данни" по смисъла ЗМВР е с различно съдържанието от понятието "достатъчно данни" по смисъла на чл. 207, ал. 1 от НПК, като при налагането на принудителната административна мярка "задържане до 24 часа" по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е необходимо наличните данни да са достатъчни за извод, че задържаното лице има вероятност да е извършило престъпление. С оглед на това, обстоятелството дали задържаното лице е било привлечено като обвиняемо или не, е ирелевантно.

В случая според изложеното в Постановлението на ОП – Пловдив, в който е възложено задържане на конкретно посочени лица, между които и жалбоподателя, същото е било необходимо именно поради наличие на данни за съпричастност на лицата към престъпление по чл. 321 НК, за което се води и конкретно ДП.

Съгласно принципа за съразмерност, регламентиран в чл. 6 АПК,

административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която се издава актът.

Целта на издаване на заповедта за задържане на основание по [чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР](#) е чрез фактическо задържане на заподозряното лице да се съдейства за разкриване на извършено престъпление и да се осуети възможността за укриване на извършителя. В случая, обаче, единственото действие, което е било извършено по време на задържането на лицето, е личният му обиск, което е станало непосредствено при задържането му в 09.00ч. Не се установява по време на задържането му да са извършвани други действия, които да касаят воденото разследване, като същият е бил разпитан в качеството му на свидетел едва на 11.10.2023г.

В този смисъл, задържането на жалбоподателя, макар формално да е обосновано именно във връзка с дадените в Постановлението за възлагане на действия за разкриване на престъпление, издадено от ОП – Пловдив указания, се явява непропорционално на преследваните легитимни цели.

На следващо място, в обжалваната заповед за задържане не са изложени мотиви и съображения на какво фактическо основание се задържа жалбоподателят, което представлява самостоятелно основание за отмяната й. Съгласно [чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България](#) всеки има право на лична свобода и неприкосновеност, като съгласно ал. 2 на същата разпоредба никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност, освен при условията и по реда, определени със закон. Съгласно [чл. 30, ал. 3 от Конституцията на Република България](#) само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат гражданин, за което незабавно уведомяват органите на съдебната власт, като в срок от 24 часа от задържането органът на съдебната власт се произнася по неговата законосъобразност. Съгласно [чл. 5, § 1 от КЗПЧОС](#) всеки има право на свобода и сигурност, като никой не може да бъде лишен от свобода, освен в изрично посочените в същата разпоредба случаи и само в съответствие с процедури, предвидени от закона. Едно от основните права, гарантиращо правото на свобода и сигурност, вкл. неутрализиращо риска от произвол при задържане, е регламентирано в [чл. 5, § 2 КЗПЧОС](#), а именно задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста си.

Според съда по своята форма и съдържание обжалваната заповед за задържане не отговаря на изискванията на [чл. 74, ал. 2, т. 2 ЗМВР](#) и [чл. 5, § 2 КЗПЧОС](#), тъй като в нея не са посочени фактическите основания за задържане на жалбоподателя. Посочената разпоредба от ЗМВР кореспондира с нормата на [чл. 5, § 2 КЗПЧОС](#), съгласно която всяко задържано лице трябва незабавно да бъде уведомено на разбираем за него език за основанията за арестуването му. В заповедта за задържане като фактическо и правно основание за лишаването от свобода на жалбоподателя е посочено чл. 233 НК и водено конкретно ДП. При така отразеното, не става ясно дали жалбоподателят е задържан, тъй като е имало данни за извършено престъпление по [чл. 233 НК](#) от негова страна /въпреки отразеното основание – чл. 72, ал. 1, т. 1 ЗМВР/, дали е бил съпричастен към извършването на престъплението по друг начин или пък се твърди, че задържането му е с оглед изясняване извършването от неустановено лице на престъпление по [чл. 233 НК](#). Не са изложени никакви фактически твърдения, обуславящи необходимостта от задържане на жалбоподателя.

При това положение, с връчване на заповедта по реда на [чл. 74, ал. 6 ЗМВР](#) задържаното лице не е било наясно с причините за фактическото му лишаване от свобода, като по този начин е било ограничено правото му да ги оспори по съдебен ред.

Действително, съгласно константната съдебна практика на ВАС и съобразно указанията по приложение на закона, дадени с Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975

година на ОСГК на Върховния съд на Република България, неизлагането на мотиви в самия административен акт не съставлява съществено нарушение на процесуалните правила, ако фактическите основания и конкретните съображения за издаването му се съдържат в документ, предхождащ издаването на акта или в последващ такъв /Решение № 13520 от 12.12.2016 г. по адм. дело № 9200/2015 г. по описа на ВАС, V-то отделение; Решение № 1801 от 13.02.2017 г. по адм. дело № 12306/2017 г. по описа на ВАС, V-то отделение; Решение № 8136 от 31.05.2019 г. по адм. дело № 1313/2019 г. по описа на ВАС, I-во отделение/.

Посоченото тълкуване на закона по отношение на заповедта за задържане обаче е в колизия с гаранцията, регламентирана в чл. 5, § 2 КЗПЧОС, а именно задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за арестуването му.

Липсват доказателства на задържания да е било връчено Постановление на ОП-Пловдив, с което са били възложени действия за разкриване на престъпление – участие в организирана престъпна група и в тази връзка е постановено установяване и задържане на лица, между които и жалбоподателя. С оглед на това, не може да бъде прието, лицето да е било запознато с основанията за задържането му.

С оглед на горното, съдът счита, че атакуваната заповед за задържане се явява незаконосъобразна, издадена при неспазване на установената в закон форма и съдържание, както и при несъответствие с целта на закона, поради което следва да бъде отменена.

По делото не се претендират разноски.

Водим от горното, Софийски районен съд, НО, 114 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на Я. И. Й. ЕГН *****, Заповед за задържане рег. № 328633-52/09.10.2023г., издадена от В. Б. А. – инспектор в ГД „НП”.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му пред Административен съд София-град.

Съдия при Софийски районен съд: _____